

The Holy See

PAPA FRANJO

OPĆA AUDIJENCIJA

Trg sv. Petra
Srijeda, 28. kolovoza 2024.

[[Multimedia](#)]

U tekstu koji slijedi uključeni su i nepročitani dijelovi koje se također donosi kao da su izgovoreni.

KATEHEZA. MORE I PUSTINJA

Draga braćo i sestre, dobar dan!

Danas uobičajenu katehezu odgađam za neku drugu priliku i želim se s vama zadržati u razmišljanje o ljudima koji – također u ovom trenutku – prelaze mora i pustinje kako bi došli do neke zemlje gdje će moći živjeti u miru i sigurnosti.

More i pustinja: te dvije riječi ponavljaju se u mnogim svjedočanstvima koja primam, bilo od migranata, bilo od ljudi koji se predano zalažu oko toga da im pomognu. A kad kažem „more“, u kontekstu migracijâ, pod tim mislim također na oceane, jezera, rijeke, sve opasne vodene mase koje su mnoga braća i sestre u svim dijelovima svijeta prisiljena prelaziti kako bi došli do svog odredišta. A „pustinja“ nije samo pješčana s pijeskom i dinama, ili stjenovita, nego su to i svi oni neprohodni i opasni krajevi, poput šuma, džungli, stepa gdje migranti hodaju sami, prepušteni samima sebi. Migranti, more i pustinja. Današnji migracijski putovi često su obilježeni prelascima preko mora i pustinja, koji se za mnoge, premnoge ljude – premnoge – pokažu smrtonosnima. Zato se danas želim zadržati na toj drami, na toj patnji. Neke od tih ruta poznajemo bolje zato što su često pod svjetlom reflektora; druge, većina njih, malo su poznati, ali ne zato manje utrti putovi.

O Sredozemlju sam govorio mnogo puta, zato što sam rimski biskup i zato što je ono reprezentativno: *mare nostrum*, mjesto komunikacije između narodâ i civilizacijâ, postalo je groblje. A tragedija je to što su mnogi, većina onih koji su tamo izgubili život, mogli biti spašeni. Treba to jasno reći: ima onih koji sustavno i svim sredstvima rade na odbijanju migranata – na odbijanju migranata. A to, kad se čini svjesno i odgovorno, predstavlja težak grijeh. Ne zaboravimo što se kaže u Bibliji: „Ne tlači pridošlicu niti mu nanosi nepravde“ (Iz/ 22, 20). Siroče, udovica i stranac su siromasi *par excellence* koje Bog uvijek brani i od nas traži da ih branimo.

I neke pustinje, nažalost, postaju groblja migranata. A često se ni tu ne radi o „prirodnim“ smrtima. Ne. Ponekad su ih u pustinju doveli drugi i tamo ostavili. Svi znamo za fotografiju Patove supruge i kćeri, koje su umrle od gladi i žeđi u pustinji. U doba satelita i dronova ima muškaraca, žene i djece migranata koje nitko ne smije vidjeti: skrivaju ih. Samo ih Bog vidi i čuje njihov vapaj. I to je jedna okrutnost naše civilizacije.

More i pustinja, zapravo, također su biblijska mjesta puna simboličke vrijednosti. Oni su vrlo važni scenariji u povijesti izlaska, te velike seobe naroda kojeg je Bog preko Mojsija vodio iz Egipta u Obećanu zemlju. Ta mjesta svjedoče o drami bijega naroda, koji bježi od tlačenja i ropstva. Mjesta su to patnje, straha, očaja, ali su istodobno mjesta prijelaza prema oslobođenju – i koliki danas prolaze preko mora, pustinja da se dokopaju slobode – mjesta prijelaza prema otkupljenju, prema postizanju slobode i ispunjenju Božjih obećanja (usp. *Poruka za Svjetski dan migranata i izbjeglica 2024.*).

Ima jedan psalam koji, obraćajući se Gospodinu, kaže: „Kroz more put se otvori tebi / i tvoja staza kroz vode goleme“ (77, 20). A u drugom se pak ovako pjeva: „On narod svoj vođaše pustinjom: / vječna je ljubav njegova!“ (136, 16). Te nam svete riječi govore da sâm Bog, da bi pratio narod na putu slobode, prelazi more i pustinju; Bog ne ostaje na distanci, ne, On dijeli dramu migranata, Bog je s njima, s migrantima, trpi s njima, s migrantima, plače i nada se s njima, s migrantima. Dobro nam je danas misliti na to: Gospodin je s našim migrantima na *mare nostrum*, Gospodin je s njima, a ne s onima koji ih odbacuju.

Braćo i sestre, svi se možemo složiti u jednom: u tim smrtonosnim morima i pustinjama, današnji migranti ne bi trebali biti – a tamo ih je, nažalost, mnogo. No, to nećemo postići restriktivnijim zakonima, militarizacijom granica, odbijanjem. To ćemo, umjesto toga, postići širenjem sigurnih i redovitih pristupnih putova za migrante, omogućavanjem onima koji bježe od ratova, nasilja, progona i raznih nevolja lakše pronalaženje utočišta, promicanjem, na sve moguće načine, globalnog upravljanja migracijama temeljenog na pravdi, bratstvu i solidarnosti i udruživanjem snaga u borbi protiv trgovine ljudima, kako bismo zaustavili zločinačke trgovce koji nemilosrdno iskorištavaju tuđu bijedu.

Draga braćo i sestre, pomislite na mnoge tragedije migranata: koliki umiru u Sredozemnom moru. Sjetite se Lampeduse, Crotonea... koliko ružnih i žalosnih stvari. Želim, zaključno, odati priznanje i

pohvaliti predanost mnogih dobrih Samarijanaca, koji se razdaju u pomaganju i spašavanju migranata ozlijeđenih i napuštenih na putovima očajničke nade, na svih pet kontinenata. Ti hrabri muškarci i žene znak su čovječanstva koje ne dopušta da ga zarazi zla kultura ravnodušnosti i odbacivanja: ono što ubija migrante jest naša ravnodušnost i onaj stav odbacivanja. A iz te civilizacijske borbe nisu isključeni ni oni koji ne mogu poput njih biti „na prvoj crti“, a tu mislim na mnoge sjajne osobe koje su tamo, na prvoj crti, iz Mediterranea Saving Humans-a i mnogih drugih udruženja: ne možemo biti na prvoj crti ali nismo isključeni, mnogo je načina da damo svoj doprinos, prije svega molitvom. A vas pitam: molite li za migrante, za one koji dolaze u naše zemlje da spase goli život? A „vi“ ih želite izbaciti.

Draga braćo i sestre, ujedinito naša srca i snage, da mora i pustinje ne budu groblja, nego prostori gdje Bog može otvoriti putove slobode i bratstva.

Pozdrav vjernicima koji govore arapski

Pozdravljam vjernike koji govore arapski. Ujedinito naša srca i snage, da mora i pustinje ne budu groblja, nego prostori gdje Bog može otvoriti putove slobode i bratstva. Neka vas sve Gospodin blagoslovi i uvijek čuva od svakog zla!

Pozdrav Svetoga Oca poljskim vjernicima

Od srca pozdravljam poljske hodočasnike. Već nekoliko godina pokazujete veliku samaritansku pomoć i veliko razumijevanje za ratne izbjeglice iz Ukrajine. Nastavite i dalje biti gostoljubivi prema onima koji su izgubili sve i dolaze k vama, računajući na vašu milosrdnost i bratsku pomoć. Neka vas u tome podupre Sveta Nazaretska Obitelj, koja je i sama, u trenutku opasnosti, potražila utočište u stranoj zemlji. Bog vas blagoslovio.

***

Pozdrav talijanskim vjernicima

Upućujem srdačnu dobrodošlicu hodočasnici talijanskog govornog područja. Posebno pozdravljam sudionike ljetnog susreta za bogoslove i sjemeništare, kojima želim da nastave svoju formaciju hraneći se Božjom riječju i Kruhom života. Pozdravljam i župne skupine, posebno one iz Marinella-Bagnara Calabre i Rovata. S radošću pozdravljam krizmanike Biskupije Chiavari: dragi mladići i djevojke, darovima Duha Svetoga koje ste primili na potvrdu, vaše je prijateljstvo s Isusom postalo prisnije i hrani se euharistijom. Zato vas potičem da vjerno sudjelujete na nedjeljnoj misi i pristupate sakramentu pokore, ispovijedi: to je susret s Isusom koji nam oprašta naše grijeha i pomaže nam činiti dobro. Kaže se – ali to su, mislim, zli jezici – da je potvrda

sakrament oprostaja, da, jednom kad je se primi, nitko više ne navraća u crkvu. Mislim da to nije istina: vi se uvijek vraćate u crkvu!

I sjetimo se zemalja u ratu, mnogih zemalja u ratu. Mislimo na Palestinu, Izrael, napaćenu Ukrajinu, mislimo na Mjanmar, Sjeverni Kivu i mnoge zemlje u ratu. Neka im Gospodin podari mir.

Pozdravljam, na kraju, mlade, bolesnike, starije i mladence. Po uzoru na svetog Augustina, čiji liturgijski spomen danas slavimo, žedajte za istinskom mudrošću i neprestano tražite Gospodina, taj živi izvor vječne ljubavi.

Svima moj blagoslov!